

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥ Chapter-7

- कशिष्ठ उवाच :- अथासौ नृपशर्चूल देवर्षिर्निरिदस्तदा ।
 जगाम दुग्धपायोधो द्रष्टुं पतंगवेतनम् ॥ १
- समायातं परिज्ञाय चेतसा सर्वशामिना २ बी ।
 हरिराभ्यंबुधिजलात्प्रादुरासीत्पुरो जलम् ॥ २
- प्रणम्य दंडपातेन ब्रह्मांडाधारमच्युतम् ।
 मुनिर्विज्ञापयामास वासुदेवं सगौरवात् ॥ ३
- नारद उवाच :- देवदेव जगन्नाथ विश्वभावन केशव ३ बी
 भृगुर्देहं समुत्पन्नां प्रेयसीस्मरं न किं ॥ ४
- या देवी सर्वभूतानां शक्तिरूपेण वर्तते ।
 मर्त्यलोकेऽस्तीष्णा सा तवैव सहचारिणी ॥ ५
- तामुक्त्वा महालक्ष्मीं लोकाम्युदयकारिणीं ॥ ५
- भगवानुवाच :- संकल्पोऽयं हृदि पुरा देवर्षो मम वर्तते ।
 तत्करिष्ये यथार्थत्वं मम मत्या द्विजोत्तम ॥ ६
- माघस्य विमले पक्षे पुण्ये एकादशीदिने ।
 नक्षत्रे सोमदेवत्ये उद्घोटास्मि भृगोः सुता ॥ ७

- १- ई बी पतंग इ इ पमवेतनम् । २- ई बी- २ ह, ३- ई बी ३ वा, ई बी(४)
 समायुत्पन्नां प्रेयसीस्मरं सैनकि ए तवैव प्रेयसीस्मर, ५- ई बी तीर्णचितवैव,
 ६- ई बी द्विजः ई द्विजाः, ७- ई बी तां - ए ८- श्रुताः

ए(१) द्रष्टुं

तन्निशम्य मुनिवाक्यं प्रगोर्गत्वा न्यवेदयत् ।
ब्रह्मलोकं यया शीघ्रं ज्यामुत्त हव मार्गणाः ॥ ८

तदाप्रमृति सा देवी मुक्तशैशवलक्षणा ।
ए(१) आह्वयौवना ध्यानं दधार धरणीधरे ॥ ९

ए(२) स्तवैर्मद्विजच्छन्दपांडुगंध्युतिनृपि ।
पीनोन्तस्तनी बाला न्तिव्रभरमथरा ॥ १०

हृदयस्थस्य निःशेषमुवनेशस्य धारणात् ।
अंशः समावृता देवी दिव्यदेवसुतोपमा ॥ ११

उत्कंठा विधुरा तन्वी धृतिं नाप तपोवने ।
कीदन्ती मुनिकन्यामि बलिवृत्ताभिषांचने ॥ १२

एवं तस्या जगन्नाथसमागमसमीहया ।
ए(४) कृष्णदागच्छदुद्धाहवासरः शुभलक्षणः ॥ १३

अथ तस्मिन् क्षणौ पुण्ये सुराधेरावृतो हरिः ।
तथायाय महाराज क्षीरसागररोषसः ॥ १४

ब्रह्मलोकाच्चतुर्वक्त्रः संयुतो ब्रह्मदर्शिभिः ।
कैलाशशिखरादेवं सगणाः शशिशेखरः ॥ १५

१- ई-बी-दैवै, २- ई-बी-सुवाला ३-ए- घं, ४- ए- त्कः
उत्कंग विधुरातन्या । धृतं नर्पितयोवने ।

१- ए- रु, २- ए- हृद ३- ए- कीदन्ती ४- ए- गच्छ

यक्रः^{क्षे} परिवृतः^(बी-१) श्रीमानाययौ नरवाहनः ।
 सर्वैः पितृगणैर्युक्तो धर्मराजः समाययौ ॥ १६
 ए(१) (बी२)
 मूर्तिमत्कुलशैलाब्धिः सिंधुशाखिपरिगृहः ।
 द्विददा^{क्षे} विश्वकर्मां प्राप्तवान्सलिलेश्वरः ॥ १७
 अग्निन^{क्षे} कृतकौणोद्भूतः पवनो मृगवाहनः ।
 ईशानो वृषभारूढः प्राप्तस्तत्र महोत्सवे ॥ १८
 (बी३) (बी४) (बी५)
 गंधर्वाः किनरः सांध्यौ तथा चाप्सरसां गणैः ।
 आदित्या वसवो रुद्राः सिद्धाः^{बी६} साध्या मरुद्गणाः ॥ १९
 सर्वैः परिवृतो नागैर्वसिकः समदंष्ट्रतः ।
 अन्ये च सर्वे मुक्तास्तमलं चक्रबुधिं^{बी७} ॥ २०
 तीर्थानामथ सर्वेषां नदीनां च जलैः शुभैः ।
 ओषाधिभिर्गिरीन्द्राणां च स्नानं सनातनः ॥ २१
 हं हं
 हंमपत्रप्रतीकाशं वस्त्र-द्वयमुपादधे ।
 कर्पूरचंदनरसं^{बी८} रागमंगेष्वकल्पयत् ॥ २२
 मुक्तामणिमयाश्चित्रा हाराः^{क्षे} श्रृंगहरिणा धृताः ।
 (बी-१०) ए(२) बी ११
 तथाचरत्कण्ठिभिश्चलत्कुण्डलमंडनम् ॥ २३
 तदा पीतांबरौ भाति सविद्युदिव तायदः ॥ २४

१- ई बी- श्रीमान् आययौ नरवामनः, २- ई बी- मकुलशैलाब्धे, ई(बी-३) गंधर्वः,
 (बी-४) ई-किः रः, (बी ५) ई- साध्य, ई बी-६ साध्य, ई बी-७ ताः तमलं,
 ए मूर्ति, ए(१) ए ईशान, ८-ई बी - सैः, ९ ई बी थकल्पयेप्त, ई बी-१० अथकलितकोहीर
 ई बी ११- मंडल, ई हंम-पात्र ९(१)ए- श्रृंगहरिणा च चकलत्कुण्डलमंडनम् ।

ए (१) मूर्ति

ए (२) टि

अथाऋक्ष विहंगेदं सुरैः परिवृतो हरिः ।

जगामाकाशमाक्रम्य तेजसा भासयन् दिशः ॥ २५

मणिमालाचिंतविष्णोर्मूर्खं ^{ए(१)} श्रीमद्विराजतं ^{१(बी)} । ^(२बी)

प्रत्युषं ^{१ ह} स्मालवाकीर्णं ^(३ बी) स्फुरदिदीवरं यथा ॥ २६

ततोऽम्बरे ^{३(१)} दुन्दुभयः पूर्णोदु ^(४ बी) द्विशः समस्ताः प्रतिनादयतः ।

गधर्वविधाघरकिन्नराणां गीतस्वनोषरवनी च पूर्णा ॥ २७

ब्रह्मर्षिवेदध्वनिशंखनादास्तदा भृशं भूधरकंदराणाम् ।

निपत्य ^{गुप्तेषु} शिलातलेषु ^{ए(२) ६ बी} क्लिप्तमग्ना बहुलविभूवः ॥ २८

निस्तंद्रनीलांतपलपेशलस्य नक्षत्रमाला मधुसूदनस्य ।

रराज कठे ^(७ बी) सुतरामुपांतं ^(८) बालाकमालेव बलाहकस्य ॥ २९

हृत्प्रपञ्चारास्य सहस्रनेत्रः प्रकीर्णकै दस्त्रयुग विशुभे ।

गंधान्ववा ^(१बी) गंधवहो महाध्यानवाकिरत् पुष्पचयं कसंतः ॥ ३०

कणोपलामे नमसि प्रवेशाल्लेखां दधानो निजपक्षहमः । ^(१०बी)

तादर्थ्यस्त्रिलोकीशरणां मुकुंदं कदम्बगोराश्रममाससाद ॥ ३१

अथाध्यमध्यायि दैदो मुनींद्रो मृगुर्नरेण्याय वराय तस्मै ।

त्रैलोक्यगोपः स च तेन दर्ता ^{प्रति} प्रत्यगृहीत्वा मधुपर्कयोग्या ॥ ३२

ह १ बी मु, ई (२बी) - मध्यराजतः, ई (बी बी) स्मरमिंदीवरंयथा, ई(४ बी) प्रतिमददेत्यः, ई (५बी-) स्वनैवेश्वनी, ई ६ बी- बभूवुः ए विभुवः, ई (७ बी) बलाक, ई (८ बी) विक्ला, ई ९ बी गंधानवायोगंधवहोमहाई निवाकिरत्पुष्प, ई १० बी हेन्मः, ११ बी प्रत्यगृही, १ ह प्रत्युषोमोज १२ ए मधुपर्कयोग्या, ३(१) ए ततो बरे, ४(१)ए किंन, ए प्रत्युषो म्माल, १२-ए मधुपर्कयोग्या, ए(१) विष्णोर्मूर्खं । ए(२) बहुलविभुवः, ए (३) प्रत्यगृहीता

मुनीन्द्रकन्याभिरूपावृतानि प्रत्यंगमस्याश्चविभूषणानि ।

श्रियोऽथ कन्या अपि तामभिरूपां दधुर्न या आचि पदं करोति ॥ ३३

पांषपं किरांतौ मधुबिदुजालेंद्रमा विरेजुः परितस्तदानीं ॥
(बी १) (बी २) (बी ३)

श्रियोऽनुपवरमीक्षमाणा मुंचति हृषोदिव बाष्पबिंदुन् ॥ ३४

निवेश्य शाखासु स्निहंगपंक्तिः शैवालवल्लीममि मुंचतोति ॥
(बी ४) (ए २)

देवीविवाहोत्सवजातहृषीः कृष्णा मृगाश्चत्रगताहवासन् ॥ ३५

वृंदारवृंदानि मरीचिजाले स्तुपावनं प्रावृत्तमाबभां तत् ॥
(बी ५)

उद्गाहकाले मुनिकन्यकाया वासो विचित्रं किल संदधानं ॥ ३६

अथ कमलसमवानुयोगाज्ज्वलति कृशानो सनातनो देवः ॥
(बी ६) (ए ३)

भृगुदुहितृपाणिपुंडरीकं सह मनसा संगृहीतवानीशः ॥ ३७

अपतदवनिपीठे वायुभागादुदगा ।
(बी ७) (बी ८)

सुरभिरुसमविष्टः संलनादानुविद्धान् ।
(बी ९) (बी १०) (बी ११) (बी १२) (बी १३)

ननृत्तुरपि समतादरपालीविशंतः ।

सुरमुनिवरसंधाः साद्वैशिनं तत्र ॥ ३८

प्रदक्षणीकृत्य स वैदिमध्ये हुताशनम् + श्रीरमणाःस्वयम् ॥

उत्संगमारोप्य भृगोस्तनूजां जात्पति-गंतुमियेषाराजन् ॥ ३९

हैं (बी-१) जालं, (बी-२) ई- इमापिरेजु, बी -३ निं, हैं (बी ४) रावलगर्भेबुसवृत्तसाराः
बी-५ मां, हैं बी ६- वः, हैं बी ७- कमल, हैं बी-८ भृगुदुहितृपाणिं, हैं बी ९- कुशम् .
हैं बी-१० सं, हैं बी ११- ननृ, बी -१२ संम, हैं बी -१३ वंपालि ।

(ए १) नुरुपं (ए२) समनात (ए३) ज्ज्वलित (ए४) अनवद
(ए ५) अन्तु ।

(३८)

अथसुरमुनिवन्दपूजिते स्मिन् ।
बी १
मृगुरपि विदधे कुलस्य कृत्यमाशु ॥

इति परिणयि जगद्धिाय देवी ।

हरिरुगविष्णुमारोह राजन् ॥ ४०

तदा कांतुल्लं^{ए(१)} राजन् जातं तच्छृणु सर्वतः ।

शृणुमहं ह्येन्द्रादिदेवाः सर्वेण्योन्माः ॥

स्थावरा जंगमा जीवा स्तदेवोढा हवावपुः ॥ ४१

श्रीपाणिग्रहणास्थानमिदं यः शृणुयान्नरः ।

(ए २)
तस्य सर्वेश्वरी लक्ष्मीर्न जातु स्यात् परामुखी ॥ ४२

इति श्री स्वंदपुराणे एकाशीतिसाहस्र्यां संहितायां
ब्राह्म्यविभागे तृतीयपरिच्छेदे श्रीमालमहात्म्ये लक्ष्मीपाणि-
ग्रहणं नाम सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

ई बी-१ विधे, २- ई बी - मात्र

श्लोक - हरिरुगविष्णु - - - - - स्थावरजंगमानीवा स्तदेवोढाहवावपुः

ए(१) कांतुल्लं ए (२) लक्ष्मी ए (३) परामुखी
